

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek oponenta

Práci předložil(a) student(ka): Tereza Maříková

Název práce: Aktivní způsob života seniorů jako subkultura

Oponoval (*u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě*): Daniel Sosna, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (*uveďte, do jaké míry byl naplněn*):

Cíle výzkumu vidím dva. Jednak chce autorka ověřit, jestli o skupině aktivních seniorů můžeme uvažovat jako o subkultuře a jaké faktory jsou zodpovědné za aktivní životní styl některých seniorů. Zatímco druhý cíl považuji za relevantní, logika prvního cíle mi uniká. Subkultura je analytická kategorie podobně jako gender nebo matrilokalita. Nerozumím příliš snaze ověřovat, jestli je nějaký soubor osob subkulturou nebo ne. Obtížně se mi hodnotí naplnění cíle, o jehož samotné relevanci pochybuji. Nicméně druhý cíl považuji za naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (*náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.*):

Tato bakalářská práce je postavena na empirickém výzkumu, což samo o sobě považuji za pozitivní znak. Struktura práce je místy nestandardní. Po kapitole Analýza následuje kapitola Výzkum. Nechápu, proč kapitoly Metodologie a Analýza nejsou považovány za součást výzkumu.

Po úvodu a vymezení cíle následují čtyři kapitoly, které postupně představují fenomén stáří, možnosti realizace dnešních seniorů, aktivní seniory a problematiku studia subkultur. Autorka logicky představuje jednotlivé body svého zájmu a pracuje převážně s relevantní literaturou. Vůbec ale nerozumím, jak autorka práce mohla přehlédnout pionýrské práce naší kolegyně Jaroslavy Hasmanové Marhánkové, která se dlouhodobě věnuje problematice aktivního stáří. Připadá mi to jako text o strukturalismu, kde autorka zapomněla na Lévi-Strausse. Literatura je obecně sociologizující a pokud se objeví něco teoreticky zajímavého, jedná se o prehistorické inspirace typu „subkultura“ a Chicagská škola. Z textu mi ani není zřejmé, jestli autorka cítí rozdíl mezi sociologickým a antropologickým diskurzem.

Následují dvě metodologické kapitoly. Již v prvním odstavci kapitoly o metodologii autorka ukazuje, že se pohybuje zcela mimo antropologický svět. Musím přiznat, že o Gavorovi, Maňákovi nebo Šedové jsem v životě neslyšel a nerozumím důvodu, proč autorka v oblasti metodiky kvalitativního výzkumu cituje práce z oblasti pedagogiky. Autorka sice popisuje logiku výběru vzorku a průběh rozhovorů, ale je to velmi nestandardní. V kapitole nazvané analýza jsem se o analýze dat téměř nic nedověděl. Jediné, co autorka popisuje, je realistický přístup, který použila.

Kapitola nazvaná Výzkum je pravděpodobně kapitolou Výsledky. Autorka zde prezentuje své respondenty a cituje jejich výroky. Při interpretaci mi ale chybí detailnější rozbor a kritická reflexe. Autorka často přejímá tvrzení bez hlubší reflexe, což je právě z pohledu antropologie velmi problematické. Reflexe jsem se nedočkal ani v následující kapitole Diskuze. Zde se sice autorka

zamýšlí nad řadou svých zjištění, ale není zde ani kritický odstup, ani teoretický přesah. Zasazení do kontextu jiných výzkumů je velmi slabé a reprezentují jej dva odkazy na práce českých sociologů.

V závěru se ukazuje irelevance konceptu subkultury. Faktory zodpovědné za aktivní staří zde ale autorka nediskutuje. Závěr tedy nekoresponduje příliš dobře s vytyčenými cíli studie.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Jazykový projev je solidní. Citace literatury působí standardně. Seznam použité literatury nepovažuji za příliš vhodný a to primárně proto, že zde antropologické práce téměř nevidím. Za alarmující považuji fakt, že zde jsou pouze české práce. To při současné povaze akademického světa považuji za naprosto nepochopitelné. Anglické resumé je psáno skutečně anglicky, ale text výrazně vybočuje z rámce odborného stylu. V příloze je pouze osnova rozhovoru.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Práce Terezy Maříkové je sice postavena na empirickém výzkumu a po formální stránce je solidně zvládnutá. Bohužel zde ale vidím mnoho problémů. Autorka v řadě pasáží působí velmi nezkušeně. Práce naprosto mívá antropologický diskurz, autorka si klade irelevantní cíl, inspiruje se v nevhodné literatuře, plete si základní pojmy jako je analýza nebo sběr dat. Jako největší problém ale vnímám absenci kritické reflexe přijímaných informací. Autorka přebírá výroky svých respondentů jako fakta a dále je neproblematizuje. Nejsem schopen vůbec odhadnout, jakou validitu mají závěry, ke kterým autorka dochází.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

Prosím vysvětlete, jak v metodologické rovině vnímáte vztah mezi lidskou kognicí, naracemi, které lidé vytvářejí a praxemi, které lidé performují? Odpovídají tyto roviny jedna druhé?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*): dobře

Datum: 27.5.2014

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

